

Ювілей

120 РОКІВ КАФЕДРИ НЕВРОЛОГІЇ ТА НЕЙРОХІРУРГІЇ

На честь такої славної дати в Центрі реконструктивної та відновної медицини відбулась науково-практична конференція з міжнародною участю у змішаному форматі, що дало змогу широкому колу лікарів з усієї України, а також закордонним колегам взяти участь у зібранні.

Привітати ювілярів прийшли представники ректорату, різних підрозділів університету, а теми виступів викликали зацікавленість не тільки неврологів і нейрохірургів, а й лікарів інших спеціальностей, а також студентів та інтернів. У конференції взяли участь понад ста вчених і лікарів з Одеси, Києва, Львова, Івано-Франківська, Харкова, Запоріжжя та Каунаса, виступили чотирнадцять спікерів.

Ювілярів і гостей конференції щиро привітав ректор ОНМедУ академік В. М. Запорожан. Валерій Миколайович наголосив, що значні досягнення усіх напрямів, якими займається кафедра, зробили великий внесок в медицину.

— Нейрохірургія довгий час була відокремлена від неврології, проте з ініціативи академіка В. М. Запорожана ці два напрями 21 рік тому було об'єднано, і зараз ми успішно працюємо

саме в такому форматі, що корисно не тільки для викладачів, але й для студентів, які знайомляться як з терапевтичними, так і з хірургічними методами лікування пацієнтів цього профілю, — розповів завідувач кафедри неврології та нейрохірургії професор А. С. Сон.

Кафедра активно займається викладацькою та науковою роботою, не припиняється лікувальна робота, що є дуже необхідною у ці тривожні часи, які переживає країна, коли ми маємо багато поранених з відповідними травмами. Ось тому на конференції викли-

кали великий інтерес виступи вчених, які займаються даними проблемами. Професор кафедри неврології Запорізького державного медичного університету В. І. Дарій поділився своїм досвідом воєнно-польової неврології та лікування поранених, проректор Литовського університету наук про здоров'я професор К. Петріконіс виступив з доповіддю «Нейропатичний біль». Доповіді були також присвячені актуальним сьогодня темам, як, наприклад, стресові розлади у період воєнного стану.

Історія створення кафедри, видатні вчені, які розвивали напрями неврології та нейрохірургії, актуальні питання медицини сьогодення були цікаво представлені доповідачами.

А це означає, що одна з найстаріших кафедр ОНМедУ, відзначивши свій значний ювілей, успішно продовжує благородну і таку необхідну суспільству справу підготовки молодих лікарів і повернення здоров'я пацієнтам.

О. ПОДОЛЬСЬКА

На фото: під час конференції

Вітаємо!

ЗАСЛУГИ ВЧЕНОГО ГІДНО ОЦІНИЛА ДЕРЖАВА

Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 858 від 29 вересня 2023 року за видатні заслуги у сфері вищої освіти стипендію Кабінету Міністрів України присвоєно професору кафедри медичної біології та хімії ОНМедУ Юрію Івановичу Бажори.

...Є в нашому житті люди, про яких можна написати багато, проте все одно виходить, що сказано замало — настільки вони величні. Нам усім дуже пощастило, що ми маємо за честь працювати разом з такими людьми! Їх називають порізними: старійшинами, легендами, великими. Спілкування з ними — наче ковток чистого

свіжого повітря, після чого до кінця робочого дня перебуваєш у стані творчого натхнення та піднесення.

Така людина працює і в Одеському національному медичному університеті — це за-

служений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Юрій Іванович Бажора.

Велич значення діяльності Юрія Івановича підтверджує той беззаперечний факт, що кафедру, на якій він працює, традиційно так і називають: «кафедра Бажори». І всім одразу стає зрозуміло, про яку саме кафедру йдеться.

Заслуги Ю. І. Бажори перед Ї Величністю Наукою та організацією навчального процесу в закладах вищої медичної освіти України є настільки значущими та загально-

визнаними, що немає сенсу їх перераховувати. Зазначимо лише один факт: бути автором/співавтором національних підручників з трьох величезних за обсягом методичного матеріалу навчальних дисциплін — медична біологія, медична генетика, клінічна імунологія та алергологія — державною та англійською мовами, для вітчизняних та іноземних (англомовних) студентів усіх медичних університетів країни є, безсумнівно, неперевершеним досягненням!

У 2007 році за національний підручник «Медична біологія» (видання друге, перероблене та доповнене) професору Ю. І.

Бажорі було присвоєно Державну премію в галузі науки і техніки України. Він є автором більше 600 наукових і навчально-методичних публікацій, у тому числі — 70 монографій, підручників і навчальних посібників.

Безмежно радіємо, що і сьогодні вельмишановний Юрій Іванович працює поруч із нами.

Щиросердно вважаємо Юрія Івановича нашим Вчителем і радіємо, що його заслуги гідно оцінені державою.

Колеги, учні,
колектив кафедри
медичної біології та хімії

Інститут 3-го віку

ЗУСТРІЧІ — ЩОЧЕТВЕРГА

Вже кілька років поспіль ОНМедУ співпрацює з Територіальним центром соціального обслуговування Пересипського (Суворовського) району Одеси, де відкрито Інститут 3-го віку для літніх людей. Тут працює кілька факультетів, а на факультеті здорового способу життя та довголіття викладають студенти-медики.

Лекції відбуваються кожного четверга. Першу з них, на тему «Порушення слуху», провів студент 6-го курсу медичного факультету Ярослав Деревягін. До Міжнародного дня людей похилого віку

студентка 6-го курсу медичного факультету Марія Картакай підготувала лекцію «Секрети довголіття», розповіла про міфи та реальність, пов'язані з цією проблемою.

Теми лекцій часто підказують самі слухачі в залежності від того, що їх цікавить і турбує, — наприклад, присвячені інфарктам та інсультам, народній медицині тощо. Зацікавилися вони і скандинавською ходьбою, хочуть дізнатися про неї більше, а може, і самим спробувати!

Підопічні Терцентру, яким дуже подобаються наші студенти, кажуть про них: «Чуйні, уважні, знаючі, на всі наші питання дають вичерпні відповіді, а значить, будуть у нас чудові молоді лікарі».

Спілкування зі студентами викликає настільки велике захоплення та задоволення, що слухачі завжди з нетерпінням чекають нової зустрічі. Тому доповідачі ретельно готуються до наступних занять, щоб поділитися знаннями зі своєю вдячною аудиторією.

Лейла ГУСЕЙНОВА,
голова Студради

На фото: зі слухачами Інституту 3-го віку спілкується Марія Картакай

ЗАЙМАТИСЬ НАУКОЮ — ЦІКАВО!

30 вересня пройшло перше в новому навчальному році засідання наукового студентського гуртка кафедри суспільних наук. І воно було незвичайним!

У цей сонячний суботній день відзначався Всеукраїнський день бібліотек, і це стало чудовою нагодою для студентів 1–3-х курсів медичних, стоматологічного та фармацевтичного факультетів відвідати Одеську національну наукову бібліотеку. Навчання у вищому навчальному закладі не може відбуватися без роботи у бібліотеці, як при підготовці до іспитів, так і для виконання наукових досліджень. Отож спершу студенти дізналися про основи пошуку необхідної інформації та джерел, про алгоритм написання наукових робіт, а далі ми разом вирушили на екскурсію найстарішою книгозбірнею Південної України. Спочатку студентів записали до бібліотеки. Екскурсовод розповіла нам про історію становлення ОННБ у 1829 році, її теперішню будівлю, яка є пам'яткою архітектури і будувалась у 1905–1907 роках за кращими світовими зразками.

Співробітники відділу каталогів розповіли студентам про пошук і замовлення потріб-

них їм у навчанні книжок і періодичних видань, ознайомили з тематичними і предметними каталогами, навчили, як ними користуватися.

Сучасна бібліотека — це доступ до різноманітних баз даних, у тому числі й підписних, різноманітної наукової тематики. Для читачів тут є можливість на великому сенсорному екрані розглядати, вивчати найдрібніші деталі з колекцій, гравюр, рукописів, рідкісних видань. За бажанням, можна відвідувати розмовні клуби, де двічі на тиждень у змішаному форматі, українською, англійською або німецькою мовами можна навчитися висловлювати свої думки під час перегляду й обговорення документальних і

художніх стрічок, проведення мовних вікторин чи квестів.

З теплотою зустріли наших студентів у відділах мистецтв, рідкісних видань і рукописів. Співробітники довідково-інформаційного відділу запросили не лише користуватися багатою колекцією словників та енциклопедій, а й брати участь у наукових конференціях на базі ОННБ.

У внутрішньому дворіку бібліотеки гуртківці приєдналися до активностей, присвячених Всеукраїнському дню бібліотек. Вони відвідали майстер-класи з реставрації книжок і рукописів, змолотили собі запашної кави на 200-літньому млинку на мистецькому ярмарку і скуштували різноманітних смаколиків. Зробили до-

нати на ЗСУ, допомогли плести марушки («кікімори»), переглянули уривок вистави-інсталяції «Лісова пісня» від акторів Ляльковського театру, послушали концерт від провідних виконавців Одеського оперного театру та філармонії.

Під час презентації книжкового проекту головного редактора газети «Вечерня Одеса» Олега Сулова «Життя в стилі «Зумба»» гостям запропонували запальні танці. Гуртківці, гості, працівники бібліотеки на чолі з генеральним директором І. О. Бірюковою зійшлися в танцювальному батлі. Головним призом був чудовий настрій!

Наші розумники взяли участь у вікторині «Читай і вигравай» — зі знання історії,

культури, мистецтва та літератури. Серед призів, які вони отримали, — сертифікати на безкоштовні послуги зі сканування та фото бібліотечних джерел, доступ до підписних баз даних, запрошення на безкоштовну екскурсію. А найголовніші призи — запрошення на прем'єру вистави «Кайдаші» за мотивами повісті І. Нечуя-Левицького (постановка К. Пивоварова) в Українському музично-драматичному театрі ім. В. Василька.

У цей день не лунали сигнали повітряної тривоги, що в наш час, на жаль, рідкість. Але якби й лунали, то ми могли б відвідати укриття ОННБ і послухати багато історій з часів Другої світової війни про те, як тут переховували книжки, мапи, цінності бібліотеки, які не вдалося вчасно евакуювати.

Виїзне засідання наукового гуртка пройшло напрочуд насичено, цікаво і корисно — для душі, серця і розуму.

Приєднуйтеся до нашого СНТ!

Тетяна ПОДКУПКО,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри суспільних наук,
керівник СНТ
кафедри суспільних наук

На фото: Так цікаво і насичено пройшло наше засідання.

СЯЙВО НОБЕЛІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ (до 190-річчя з дня народження засновника премії Альфреда Нобеля)

У 2023 році лауреатами Нобелівської премії з медицини та фізіології визнані директор Пенсільванського інституту інновацій у галузі РНК професор Дрю Вайсман (США) і професор Сегедського університету, ад'юнкт-професор Медичної школи Перельмана Пенсільванського університету Каталін Каріко (Угорщина) — за відкриття модифікацій нуклеозидних основ, що дозволило розробити ефективні матричні РНК-вакцини проти COVID-19.

Альфред Бернхард Нобель (1833–1896) народився 21 жовтня 1833 року у Стокгольмі й походив із древнього скандинавського роду.

Він зробив багато відкриттів у різних галузях техніки, на його ім'я було видано 355 патентів. Найбільш відоме його відкриття — динаміт, перші зразки якого були одержані наприкінці 1864 року.

Під кінець життя він був одним із найбагатших людей Європи. В 1895 році Альфред Нобель пише заповіт, згідно з яким усе своє майно передає на заснування премії, що одержала його ім'я. У цьому документі він до дрібниць окреслює п'ять майбутніх Нобелівських премій.

На основі заповіту шведська влада, розпорядившись майном Нобеля та заснувавши премію його імені, створила устав Нобелівського комітету, який був схвалений зборами комітету і підписаний королем Оскаром II 29 червня 1900 року.

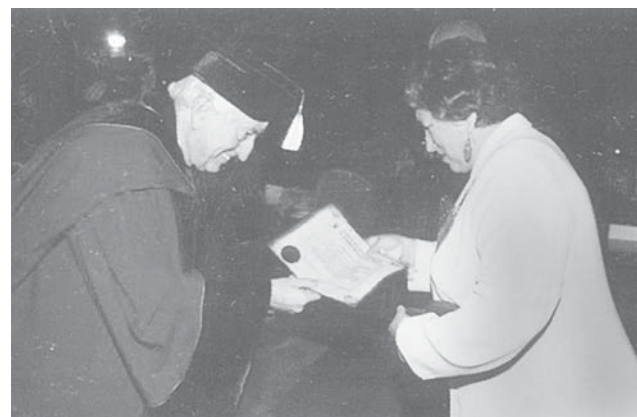
В 1897 році після розпродажу майна Нобеля сума виторгу становила більш ніж 33 мільйони шведських крон, або 9 мільйонів доларів за курсом того часу. Після виплати компенсації нащадкам, у Нобелівський комітет перейшов 31 мільйон крон. З усього основного фонду було вилучено 28 мільйонів крон, проценти від яких ідуть на виплату премій. Одна десята частина доходів кожного року відраховується на збільшення основного фонду. Залишок ділиться

на п'ять частин і передається у розпорядження установ, які присуджують премії.

Щоб оцінити розмір Нобелівської премії, відзначимо, що вона на початок ХХ століття у п'ять разів перевищувала бюджет знаменитої Кавендишської лабораторії у Кембріджі.

Перше присудження Нобелівської премії відбулося в 1901 році. У галузі фізики її одержав Конрад Рентген за відкриття променів, які носять його ім'я.

У наш час ці премії є найбільш почесними й авторитетними міжнародними нагородами. Вони значно впливають на розвиток світової науки та літератури. Згідно із заповітом Нобеля, складеним ним 27 листопада 1895 року в Парижі, їх п'ять: перша — тому, хто зробив найбільш важливе відкриття чи винахід у галузі фізики, друга — тому, хто зробив вагомий внесок у розвиток науки в галузі хімії, третя — тому, хто досяг видатних успіхів у галузі фізіології чи медицини, четверта — тому, хто створив найбільш значущий літературний твір, який відображає ідеали людяності, п'ята — тому, хто зробить вагомий внесок у згуртування народів, знищення рабства, зниження чисельності існуючих

армій та сприятиме мирним домовленостям (із заповіта А. Нобеля).

Як визнання заслуг Альфреда Нобеля перед світовим суспільством 102-й елемент таблиці Менделєєва був названий його ім'ям — нобелієм. В 1968 році Шведський національний банк у зв'язку з 300-річчям свого створення прийняв рішення про заснування премії Альфреда Нобеля у галузі економічних наук.

Повідомлення про нових лауреатів публікують звичайно 21 жовтня — у день народження Альфреда Нобеля. А офіційна церемонія вручення премій відбувається 10 грудня, у день смерті шведського винахідника.

Сяйво Нобелівської премії дійшло і до Одеси у 2008 році. Авторитетне журі Спільки імунологів і алергологів СНД, президія Міжнародного союзу імунологічних товариств на чолі з лауреатом Нобелівської премії професором Пітером Дохерті підбили підсумки конкурсу на кращу організацію Національного тижня боротьби з алергією 28 листопада — 4 грудня 2007 року та Всесвітнього дня боротьби з алергією 4 грудня, які були ініційовані Всесвітньою організацією з алергії (WAO). Переможцями з України було визнано колектив кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб і терапії Одеського державного медичного університету (завідувачка кафедри — з. д. н. т. України, д. мед. н., професор Олена Олександрівна Якименко).

Мені випала честь бути запрошеною на відкриття міжнародної конференції «Фізіологія і патологія імунної системи», присвяченої 100-річчю присудження І. І. Мечникову Нобелівської премії, 15 вересня 2008 року, де я отримала почесну грамоту та подарунок від професора П. Дохерті на сцені актового залу Академії наук.

Ольга ТЯГАЙ,
к. мед. н., доцент

На фото: Пітер Дохерті вручає почесну грамоту.